

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Meditatie

*Heere! Gij zijt
ons geweest
een Toevlucht
van geslacht tot
geslacht.*

Psalm 90:1

Op Oudejaarsavond kijken wij terug. Op alles wat er in ons persoonlijke leven is gebeurd. En laten we daarbij beseffen, dat we weer een jaar dichterbij de dood zijn. Iedere dag sterven we een beetje. Elke dag is onherroepelijk voorbij. Dat ligt in de dood. Dat wacht op het oordeel. En hoe vergaat het u nu als u terugkijkt? Hoe doen we dat? Er waren hoogtepunten en dieptepunten. En wat is dan onze natuurlijke neiging? Hoogtepunten brengen vaak een gevoel van trots en voldoening met zich mee. Dieptepunten kunnen ons tot somberheid en wanhoop brengen. Maar zowel bij hoogtepunten als bij dieptepunten hebben wij licht van Boven nodig. Het Licht van de Heere, om te zien wie Hij voor ons is geweest. En wij voor Hem.

*Mozes heft zijn
hart en oog op
tot die God,
de Heere. Hij
ziet op naar
Hem die in de
hemel woont
en troont. En
hij ziet een
Vaderlijke
hand.*

Wie God voor ons geweest is

Het gaat in deze Psalm vooral over de genade. Over de geborgenheid die er bij God is. En Mozes begint te belijden Wie God is. 'Heere... Gij...!' Zo begint Hij zijn gebed. Hij begint met de belijdenis dat God een Toevlucht is. Weet u dat dat de werkzaamheid van het geloof is. Toevluchtnemen. En nu is er zeker wel een onderscheid tussen het toevluchtnemend geloof en een meer bevestigd geloof. Maar óók dat bevestigd geloof moet steeds weer de toevlucht nemen. Ook Mozes, de man Gods. Eén van de allerheiligsten en allergrootsten in het Koninkrijk Gods. Hij belijdt hier wie God voor hem is geweest. Dat leert God de Zij-

nen. En u moet het ook leren. Toevluchtnemen.

'Heere' zo spreekt Hij God aan. Die Naam die wijst naar de schepping. 'Adonai'. Die alle dingen gemaakt hebt en er ook nog zorg voor draagt. En zo moeten wij het ook overdenken. Dat alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen. Zo staat het in de Catechismus, en zo hebben we het al vaak beleeden. Maar beleven we het ook zo? Eén van onze oudvaders zegt, dat als het over de voorzienigheid gaat, er heel wat atheïsme is. En dat niet alleen onder de onbekeerden, maar ook onder hen die genade kennen. Zien we écht overal Gods hand in? Zien we Zijn Vaderlijke hand? Ja, we leren zulke dingen weleens uit het hoofd en we horen erover preken. Maar als je toch eens werkelijk ervaart dat de Heere in de hemel om Christus wil jouw God en jouw Vader is. En dat jij Zijn kind bent. En je mag geloven dat Hij alle dingen bestuurt. Met grote wijsheid jouw leven bestuurt. Niet alleen gezondheid, maar ook ziekte. Zeker, het kan ook tot veel vragen leiden. Maar het bevat toch zo'n geweldige troost. Er zit toch zoveel liefde achter. Mozes heft zijn hart en oog op tot die God, de Heere. Hij ziet op naar Hem die in de hemel woont en troont. En hij ziet een Vaderlijke hand. En nu heeft Mozes deze Palm niet alleen voor zichzelf geschreven en voor Israël. maar ook voor ons. Heere! Gij zijt – en hij zegt niet: mij – Gij zijt óns geweest... Voor óns. Voor heel dat volk.

En zo is Hij nog een Toevlucht. Voor iedereen. Hij roept zelfs alle einden der aarde op om tot Hem te komen. Wendt u naar Mij en wordt behouden, o alle gij einden der aarde. De Heere is óns een Toevlucht. Maar hebt u, heb jij Hem nodig gehad?

Wie wij voor God geweest zijn

De Heere Jezus riep de mensen op tot bekering, maar tevergeefs. En hoe kwam dat? Waarom kwamen ze niet? ...en gij hebt niet gewild! Wat is dat nu? Wil de mens niet luisteren naar die woorden van waarschuwing? Nee. Wil de mens niet luisteren naar die liefelijke nodigheden? Nee! En daarom is er niemand die God zoekt. En daarom is er niemand die verstandig is. Omdat onze onwil ons verhindert om God te zoeken. Al in die tijd van Mozes moest de Heere zeggen: Ik heb dit volk gezien en zie, het is een hardnekkig volk! Een volk met een harde nek. Ze willen die nek niet buigen, maar ze houden hem recht. Opstandig en vijandig.

De Heere Jezus heeft het ons al zo vaak gezegd. Al wat u ontbreekt, schenk Ik zo gij 't smeekt. Mild en overvloedig. Niet alleen heeft Hij de zaligheid verworven, niet alleen heeft Hij al die weldaden die tot de zaligheid nodig zijn verdiend, maar Hij past ze ook toe. De droefheid naar God over de zonde, de wedergeboorte, de rechtvaardigmaking, de aanneming tot kinderen, de heiligmaking, ál wat u ontbreekt. God heeft dat gewerkt bij zoveel

mensen. Hij is een Toevlucht, van geslachte tot geslacht. Maar we moeten het wel persoonlijk leren. We hebben er niet genoeg aan als onze vader dat kende. En die

ouderling met wie je zo goed bevriend was, en die nu in de hemel is, je kon niet met hem mee. Maar wat een wonder. Wat staat er in de tekst? Van geslacht tot

geslacht! Niet alleen voor het voorgeslacht, maar ook voor het nageslacht. Heere, U bent en U blijft Dezelfde.

M.A. Kempeneers

Ambtelijke praktijk

Waarschuwing uit liefde Judas 10 en 11

Steeds dienen we er acht op te geven dat de Heere in Zijn Woord ons waarschuwt. Veelzijdig doet Hij dat. Hij wijst op bedreigingen, ontsporingen en verleidingen. Listige omleidingen door de satan. Allerlei personen gebruikt de verleider van de wereld, zelfs personen die zich theologen noemen. Zich erg verdiepen in de moderne theologie kan tot heel veel leiden, kan zelfs gevaarlijk zijn. Alles nu waar de Heere het over heeft of op wijst gebeurt uit liefde. De Heere heeft ons behoud op het oog. Ons geestelijk welzijn. Zo behoren we ook te zien wat Judas schrijft. Al is het nog zo scherp. Want alle binnensluipers laten niet zien en

horen hoe hun karakter is. Welk een leer staan zij voor. En dat bewust. Zij hebben de genade Gods veranderd in ontuchtigheid (vs. 4). Ze hebben een nieuw evangelie uitgevonden. Hun werken in de gemeente onder de leden heeft maar één doel: om allen te winnen voor hun evangelie wat naar hun overtuiging vast en zeker is en veel toelaat. Bij hun propaganda is hun houding tegenover de Heere en alle gezagsdragers betrokken.

Hun mentaliteit

In hun houding en spreken gelijken zij op Lamech die geen enkele vrees had voor God. De binnenkomen hebben met hun opvoed-

ing gebroken. Ze zien het nu totaal anders en hebben medelijden met gemeenteleden die maar in het geijkte paadje verder gaan. Gebonden aan tradities en regels. Gelukkig zijn zij los van alles. Ze hebben nu een evangelie gevonden wat spreekt van vrijheid en blijheid. Zouden ze anderen daarvoor niet winnen? Al is het in een andere zin, vandaag zijn er ook personen die van gedachten veranderd zijn. Ze blijven nog wel in de kerk maar zuchten onder de prediking en strakke liturgie en starre levensopvattingen. Verdwijnen willen ze niet. Ze zien het als hun roeping anderen te leiden tot ander inzicht en zo proberen ze gezamenlijk de gemeente om te turnen. Men juicht als er invloed komt in de kerkenraden en de dominee niet afzijdig staat. Het begint in de gemeente te dagen. Het kan zelfs zo zijn dat het nieuwe licht is opgegaan. Wat nu Judas verder schrijft mag niet zo betrokken worden op bij wat geschreven is. Het is een waarschuwingssignaal. Want van het één kan het ander komen. Judas zegt van de dwaalleraars wat zij natuurlijk als de onredelijke dieren weten in hetzelfde verderven zij zich zelf (vs. 10). Zij volgen hun eigen begeerten en lusten. Ze gaan op en ten onder in eten en drinken en in natuurlijke driften. De remmen zij eraf. Ze zijn gelijk de onredelijke dieren. Een instinctief leven beheerst hen. Met dit verschil: dieren hebben geen zelfbewustzijn, niets kan hun toegerekend worden. De insluipers kan wel toegerekend worden wat zij doen. Het zijn immers mensen. Zij hebben zichzelf

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een oudejaarsmeditatie opgenomen van ds. M.A. Kempeneers over Psalm 90:1. Ds. Tanis schrijft over Judas 10 en 11. Ds. P. Roos levert een bijdrage onder de titel 'kaar-sen.' Ds. J.M.J. Kieviet vervolgt zijn serie over het avondmaalsformulier. Ds. K. Hoefnagel schrijft in zijn vragenrubriek over het zondvloedgebed. In de rubriek sprekend verleden een artikel geput uit het werk van ds. Theodorus van der Groe over de bekering. Tenslotte wat boekbesprekingen.

Jaarwisseling

Het jaar 2011 is bijna ten einde. Het is waar wat Gods Woord zegt 'Wij vliegen daarheen.' Roepstemmen zijn uitgegaan, lege plaatsen zijn er gekomen. Wat heeft het uitgewerkt? De Heere gedenke alle rouwdragenden. De Heere geve dat ook in het jaar 2012 ons blad weer zal mogen verschijnen en gebiede er Zijn zegen over. De Heere gedenke redactieleden, commissieleden, medewerkers uit de kerken en van de drukkerij.

Ambtsdragersconferentie

Ds. J.M.J. Kieviet hoopt te spreken over het onderwerp 'homoseksualiteit' D.V. 14 januari in de Chr. Geref. Kerk te Noordeloos. Het is een belangrijk en actueel onderwerp, ook binnen onze kerken. We hopen dan ook dat er veel ambtsdragers zullen komen om toegerust te worden met het oog op de vele vragen en problemen waar je als ambtsdrager op dit gebied mee te maken kunt krijgen.

Versijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 10 januari 2012 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 29 december.

AvH

verlaagd tot dieren. Het leven van deze mooipraters is onbeschaamd en teugelloos. De gevolgen blijven niet uit. Allen die zich beestachtig gedragen zullen sterven als een dier. Maar men zal anders het graf ingaan als het dier. Wat Jezus zegt in de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus wordt volle werkelijkheid (Lukas 16). Er is een hel en een hemel. Men komt in een van beide, ook nu. Laten we onthouden dat we in het midden van de laatste dagen leven. Dat betekent dat het beeld van de dagen van Noach en van de tijd van Sodom er is. Hetzelfde wordt nu gezien en gehoord. Maar zoals op een gegeven moment de zondvloed allen wegnam en de Heere Sodom en Gomorra verwoestte, zo zullen de mooipraters en hun aanhang ten onder gaan. Dit staat voor Judas vast! Vandaar zijn: wee hun! Huivering vervult Judas als hij aan de komst des Heeren denkt. Het oordeel Gods zal niet dan vreselijk wezen. Personen die het ondervonden hebben komen Judas voor de aandacht. Kaïn, Bileam en Korach. Mannen die de lezers niet onbekend zijn. Ze hebben van hen gehoord.

Let op het drietal

Judas heeft het over Kaïns weg, Bileams dwaalweg en Korachs tegenspraak. De dwaalleraars, zegt Judas, gelijken op het drietal. Ze gaan in hun spoor. Wanneer we nu het drietal nagaan, dan zien we dat in de zonde, in het zondige leven, een climax wordt waargenomen. Men komt van kwaad tot erger en het einde is niet straffeloos. In het leven blijft men niet ongewaarschuwd. Bijzonder kerkleden horen de stem van de Heere. De waarschuwend stem wordt toch onder ons nog wel gehoord? In de kerk en buiten de kerk? Op de preekstoel en in het contact? Natuurlijk met een Bijbelse fundatie. Judas is daartoe als voorbeeld gegeven. Judas heeft het allereerst over Kaïn. Hij was de eerstgeborene. Maar hij werd een moordenaar. Uit het Woord weten we de oorzaak. Kaïn en zijn broer waren offeraars. Zij handelden naar hun opvoeding. Echter, boosheid vervulde het

hart van Kaïn toen hij bemerkte dat God zijn offer niet aannam. Kaïns houding leidde niet tot inkeer, maar tot algehele afkeer van God en Zijn dienst. Nog sterker: hij wilde niets meer met God zijn Schepper te maken hebben. Hij werd een praktische atheïst. Kaïn is niet ongewaarschuwd gebleven. Voor zijn moord en zelfs na zijn moord heeft de Heere tot hem gesproken. Maar in plaats van vernedering kwam er verharding. Geen enkel woord van de Heere raakte hem. In Genesis 4:16 staat met nadruk: en Kaïn ging uit van het aangezicht des Heeren. Het kwam bij hem tot een finale bewuste breuk. Het kwam bij hem tot een gaan op een weg zonder God met groot gevolg. Dit is een les voor alle tijden. Wie zich door God niets meer laat zeggen, zal eeuwig onder gaan. Zo zal het ook gaan met de dwaalleraars. Het spoor van Kaïn is hun niet onbekend. Judas noemt nog een voorbeeld. Het levensbeeld van Bileam verrees in hun leven. In het boek Numeri (hoofdstuk 22-25) en ook in de tweede brief van Petrus (hoofdstuk 2) en in Openb 2:14 wordt op Bileam gewezen. De vele vermeldingen wijzen erop welk een persoon Bileam was en waar hij toe kwam. Hij werd gedreven door eerezucht en eigenbelang en kwam zo almeer van het rechte spoor af. Bileam was ingehuurd door koning Balak om Israël te vervloeken. Een rijke beloning was hem in het vooruitzicht gesteld wanneer hij Israël wilde vervloeken. Wat een aanlokkelijk voorstel. Wat een vooruitzicht: geld, eer en aanzien. Hij werd echter gedwongen te spreken wat de Heere hem ingaf. Welk een zegeningen, zelfs profetieën liet hij horen. Hij moest doorgeven wat de Heere hem ingaf. De Heere dwong hem daartoe. Echter, onder het uitspreken werd hij niet nader aan de Heere en aan Zijn volk verbonden. De hebzucht, de beloning en de eer kregen al meer de overhand. De vraag rees hoe hij dit alles zou kunnen bereiken, hoe Bileam tot zijn doel zou kunnen komen. Dit beheerste hem. Hij zou zijn doel bereiken. Met overtuiging kon hij Balak een goede

doeltreffende raad geven. Er moesten contacten komen tussen de jongeren van Moab en die van Israël. Dit zal onherroepelijk leiden tot huwelijksvermenging. Daar zal de toorn van God op rusten. En de straf van God bleef niet uit. Numeri 31 spreekt van 24.000 doden. Van dit gebeuren Gods was Bileam overtuigd, maar het deerde hem niet. Geld en eerezucht bezielde hem. Die praktijk behoort niet tot het verleden. Anders zou Judas daar niet over moeten schrijven. Zelfonderzoek in het licht van de Schrift mag een predikant niet onbekend zijn. De vragen behoren er te zijn: waarom en waarvoor sta ik in de dienst? Wat is mijn hoofddoel? Dominees kunnen verloren gaan. Als ook andere ambtsdragers. Het gaan van Kaïns weg is niet voorbij. De zucht naar succes met alles wat daaraan verbonden is, zoals dit was bij Bileam, behoort niet tot het verleden. Maar Judas wijst op meer. Namelijk op de rebellie van Korach (Num. 16). Het verzet tegen Mozes en Aäron kwam op. De gelijkheidsgeest ging Korach, Dathan en Abiram beheersen. Ze waren tegen het door God gegeven gezag. Voor hun streven naar gelijkheid wisten zij 250 mannen te winnen. Een hele actie had zich ontketend. Maar de Heere liet zien dat Hij God is en Zijn gegeven ambten handhaafde. De strijd die kwam is bekend. Alle verzetsmensen werden levend begraven in de woestijn. Ook in onze tijd zien we de gelijkheidsdrang en zelfs de verwerkelijking daarvan is een zaak die we aantreffen. Aan de kerken gaat die geest niet voorbij. De openstelling van de ambten en zo de functionering van mannen en vrouwen is in kerken legitiem. Men kan toch als kerken niet achterblijven? Ja maar wat zegt de Schrift? Het antwoord is: wij leven in de 21^e eeuw. Nergens lezen we een uitdrukkelijk verbod en gebod houdt nog niet altijd verbod in. De kerk komt al meer op een tweesprong te staan. Wordt de kerk van gereformeerd belijden kleiner of standvastiger? Gaan we mee met de massa of belijden we met Luther: Hier sta ik, ik kan niet anders, God helpe mij. Wil de kerk handhaven het belijden van Jezus

*Wie zich door
God niets meer
laat zeggen,
zal eeuwig
onder gaan.
Zo zal het ook
gaan met de
dwaalleraars.*

Christus: er staat geschreven? Dan komt daar veel tegenop. Maar de Koning van de kerk maakt waar. Omdat gij het woord Mijner li-

jdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoek-

en die op de aarde wonen, Openb. 3:10. Gaan we als ambtsdragers zo mee, de toekomst tegemoet?

M.C. Tanis

Kerkelijk actueel

Kaarsen

Door meerderen werd ik geattendeerd op een nieuw fenomeen in onze kerken. Kaarsen hebben hun intrede gedaan; ik las verschillende berichten daarover. Ik wil in dit artikel uw aandacht hierop vestigen. Het lijken onschuldige verschijnselen die de kern van het Evangelie niet raken. Maar zoals het ging met de Nehustan (kopen slang), zo gaat het ook met deze dingen: het leidt tot afgoderij.

In Arnhem werden in onze kerk kaarsen aangestoken en dit stond in verband met overleden gemeenteleden. We kennen dit als een Rooms gebruik. Als u een RK-kerk binnenkomt, ziet u hier of daar een veld van brandende kaarsjes. Daar zijn het meer dan symbolen of rituelen. Hoe ziet men dat in Arnhem? Ik kan me voorstellen dat rouwenden elke gelegenheid aangrijpen om aandacht te vestigen op hun gemis. Daar moeten we met respect mee omgaan. Maar een kerkenraad die zich van deze dingen bedient, is de weg wel kwijt. We hebben toch betere middelen in menselijk leed en verdriet?

Mijn verbazing nam toe toen ik in het Kerkblad voor het Noorden ook enkele Romaniserende uitwassen onder ogen kreeg. Nu is het met dit kerkblad vreemd gesteld. Ik heb juist in mijn vorige artikel waarderend gesproken over een bijdrage van Dr. Steensma. Ik zou dat nu weer kunnen doen, ditmaal naar aanleiding van een artikel over een boek van Dr. de Reuver, waarin het gaat over aanvechtingen. Daar stonden goede dingen in. Maar verder heb ik in mijn zwerftocht door de bovenste delen van het land bij mijn weten nog nooit een nummer gezien dat zo vol stond met allerlei onzin als ditmaal. Allereerst waren er twee meldingen uit gemeenten waar de adventskaars werd gepromoot.

In Hoogeveen las ik ter gelegenheid van het aansteken van een kaars: "Tweede kaars, ook door jouw licht komt er een lach op ons gezicht; Kerstfeest, nog drie weken maar; God maakt Zijn beloften waar". Het blijkt dat we steeds meer symptomen zien die er op wijzen dat allerlei rituelen hun intrek nemen in onze kerkelijke kringen. Rond een begrafenis, maar nu dan ook rond advent. In hoogliturgische kringen kent men al enkele jaren een paaskaars (als ik het goed heb). We schuiven op. Of heeft dit alles te maken met een kerstboomtheologie? Een kaars die in verband gebracht wordt met Gods beloften. Het is een terugkeer naar het Oude Testament. In Drachten werd het zo weergegeven: "Opnieuw werden we in afwachting van het Heilsfeit verblijd door het aansteken van een adventskaars...". Och, als mensen daar nu blij van worden, dan is dat toch mooi? Ik heb zelf ook wel iets met kaarsen in huis. Maar wat heeft nu toch een kaars te maken met het heilsfeit, dat trouwens al lang geleden werkelijkheid werd? Een vorm van symboolprediking, waarbij het Woord blijkbaar nog maar nauwelijks het echte licht brengt. U moet dit alles plaatsen in een breder kader: lang geleden reeds deden liturgische gewaden hun intrede in onze kerken; we kennen ook de liturgische kleden al langer. De kerk van Rome heeft dit alles verder uitgebouwd en nu

lijkt het erop dat we langzaam volgen. De Reformatie heeft juist krachtig afgerekend met al deze afgodische neigingen.

Het kerkblad bood nog meer voor deze rubriek. Er gaan artikelen geschreven worden over beeldend preken. Een inleiding daarop stond ook in dit nummer. Wat denkt u van een dominee met twaalf poppen op de foto en een lege kansel? Je zult er toch maar naar de kerk moeten gaan. Het is nauwelijks te geloven. Volwassen mensen in de sfeer van Jan Klaassen, in de kerk! Kerkgangers die zo maar teruggevoerd worden naar groep 1 van de basisschool. Terwijl Gods Woord toch duidelijk ons wil weghalen bij de eerste beginse-len en ons wil opleiden tot leraars (Hebr. 5:12).

Je zou met dit alles nog de spot kunnen drijven of er om glimlachen. Maar dat kan dan absoluut niet met een ander artikelje, dat ging over de diakonie. Een dominee die zijn eigen kerk er onbarmhartig neerzet in een afschuwelijke caricatuur. Het gaat over de steun van diakenen in vroegere jaren. Een uiterst negatief beeld van wat de kerk destijds gedaan heeft. Maar dat niet alleen. Ook het laag-bij-de-grondse kwam in dit stukje ruimschoots aan bod. Nu is een lezer van dit kerkblad wel wat gewend. Ik heb in de vijftien jaar dat ik het lees, meer signalen van vreemde experimenten meegemaakt. Ik herinner me een stukje van iemand, die schreef over een dominee bij de super. En de man had zowaar een zwart pak aan. Dat leek zo'n buitengewoon belachelijk verschijnsel te zijn.... Er werden allerlei opmerkingen gemaakt. Ik heb in een ingezonden stuk toen geschreven dat ik die

De Reformatie heeft juist krachtig afgerekend met al deze afgodische neigingen.

dominee ontmoet had die week. Hij vertelde mij toen wat zijn eigenlijke motieven waren. Die waren volkomen aanvaardbaar en vrij van allerlei verkeerde veronderstellingen, die in dat artikel werden gemaakt. Ik kon dat schrijven omdat ik zelf ook meestal een zwart pak aan heb. Ik had werkelijk die dominee, in dat geval mijzelf, ontmoet.

Wat ik nu heb weergegeven zijn voor mijn gevoel weer symptomen van een dieper liggend gebrek. Het blijkt steeds meer dat de mensen door een preek niet meer geboeid worden. Het moet allemaal wat leuk en aantrekkelijk gemaakt worden. Waar is de tijd dat hoorders zich konden verlustigen in een preek. Wat hebben we nu een heel ander publiek in onze kerken. Al deze sporen van schraalhans geven duidelijk aan dat er een wezenlijk gebrek schuilt in de prediking. Dat heeft niet alleen te maken met allerlei verkeerde dingen die gezegd worden. Het betreft veel meer de dingen die niet gezegd worden. Of er worden preken gehoord die de hoorders in hun waarde laten. De zonde wordt niet bestraft, het wonder van geloof en bekering komt niet voldoende aan de orde en leidt zodoende ook niet tot verwondering. Christus en Zijn Evangelie verschijnt niet als een werkelijke Redder, Die ons verlost van de toekomstige toorn. De dingen moeten zo gezegd worden dat ze ons doen opschrikken. Ik weet natuurlijk dat ik zelf er ook maar ten dele iets van kan verwoorden, maar het is daarbij niet zo dat we de lauwheid een wettige plaats geven en het gewoon vinden. Als je zo wel eens wat hoort op radio en internet, dan is het niet vreemd meer dat de kerken leeg raken. De aanleiding ligt toch vaak bij de voorgangers, die de vlotte jongen willen zijn. Een jong lid van de gemeente zei me eens over zijn kerkgang in zo'n gemeente: ik ging fluitend de kerk in en ik kwam er fluitend uit. Ik denk aan een woord dat me laatst eens extra opviel, een woord uit de Dordtsche Leerregels, waarin gezegd wordt dat allen die het Woord horen ernstig geroepen worden.

Het woord "ernst" viel me op. Ik dacht: kennen we dat woord nog wel? Een kerkdienst is een zaak van ernst. Iemand die om God verlegen is, voelt zich zwaar bedrogen met een poppenspel. Denk aan het woord "eerbied". Weten jonge mensen en vooral de oudere mensen wat dat betekent? Ik denk toch dat een christen in deze flauwe tijden een ernstig mens is. Hij weet toch van de ernst van de dingen. God meent het ernstig en neem ik daar nu ook iets van over? Wat is er aangrijpender dan dood en leven, hel en hemel, Christus of de duivel? De preek moet ernstig zijn.

Het lijkt erop dat steeds minder mensen dit nog als een probleem ervaren. We lijken onderhand allemaal door de knieën te gaan als het gaat om deze verschijnselen. Ik moest er pas eens aan denken dat je het niet merkt als je in slaapt. Ik bedoel dit in letterlijke zin. Je merkt wel dat je wakker wordt, maar je merkt niet dat je in slaap sukkelt. Het moment van inslapen gaat buiten ons besef om. Begrijpt u? Daarbij is het zo dat slapende mensen met meer geweld aangesproken moeten worden dan zij die wakker zijn. U hebt toch bij uzelf ook wel eens met schrik ontdekt dat u het begrip voor bekende Bijbelse zaken, zoals rechtvaardiging en heiliging uit het oog begon te verliezen? Ik heb dat bij mijzelf wel moeten vaststellen. Het wekelijks onderwijs in de prediking moet ons scherp houden en steeds weer bepalen bij de volle raad Gods. Maar een preek moet blijkbaar op de menukaart van de moderne mens staan als een vrijblijvende toespraak waarin interessante dingen voorgeschoteld worden in plaats van zielen aan het wankelen te brengen betreffende de grote levensvragen. Een preek moet ruimhartig en vriendelijk zijn, hij moet vlot zijn en getuigen van natuurlijke wel-sprekendheid, we willen als kerk-gangers liever bevestigd worden in onze eigen meningen dan dat we ontdaan worden van allerlei verworpenheden.

Als de Heilige Geest gaat werken op de Pinksterdag, gaan de hoorders vragen stellen. Trefwoorden

voor Pinksteren zijn: ontzetting (vers 7, 12), twijfel (12), verwondering (7), beroering (6), verslagenheid (37), vervulling (4). Het zijn woorden die allemaal in de belevingssfeer liggen. Machtigen moeten van de tronen gestoten worden. Er gaat iets met de ziel, met het innerlijke van de mens gebeuren. Er varen aardschokken door de kerkbanken. Gods getrouwe dienaren zullen daarnaar verlangen. Maar hoezeer missen zij deze vruchten op hun arbeid. Ik zou mij kunnen indenken dat er pedikers zijn die, de nood van hun gemeenteleden kennende, de mensen liever niet willen bezwaren met nog meer verdriet en afbraak. Dit kan een verzoeking zijn voor de kansel. Er is zoveel verdriet en de moeiten van de gemeente zijn zo groot, troost toch vooral de mensen. Ik kan me daar helemaal in vinden. De gemeente moet ook getroost worden. Maar u kunt niet ontkennen dat de Pinksterpreek van Petrus bijzonder vertroostend was. Het was een troost die fundamenteel en grondig te werk gaat. Ik zou eerder de stelling kunnen verdedigen dat het onbarmhartige dienaren zijn die de mensen stenen voor brood geven of hen met een kluitje in het riet sturen. Hier denk ik weer aan het woord "ernst".

Ik vond in mijn boekenkast een boekje van bisschop Ryle: Waarschuwing aan de kerken. Het werd ooit vertaald door Ds. C. Smits. In de Anglicaanse kerk van Engeland speelden zaken, die ons ook nu bezighouden.

Ik citeer enkele zinnen: "De meest gevaarlijke kampioen van de school der Farizeeën is niet de man die u openlijk vertelt dat hij u wil afvoeren van de waarheid...; Het is de man die ons vertelt dat we niemand hebben te veroordelen omtrent zijn gezichtspunten, want dan betrachten we de liefde niet; het is de man die altijd in een vage weg begint te spreken omtrent het wezen Gods als een God van liefde en dat alle mensen, wat lering zij ook belijden, gezaligd kunnen worden".

Ik ga nu eindigen. Is het u onder het kerknieuws in de Wekker ook opgevallen? Er stonden twee ge-

*Wat is er
aangrijpender
dan dood en
leven, hel en
hemel, Christus
of de duivel?
De preek moet
ernstig zijn.*

meenten te boek met achter hun naam: CGK/NGK. Toen we destijds de contacten afsloten met de NGK zou er een uitzonderling voor enkele gemeenten die al een samenwerkingsverband hadden. Nu blijkt, als ik mij niet vergis, dat er nog veel meer van zulke gemeenten gekomen zijn. We zijn vreemdeling geworden in ons eigen huis. Tenslotte: ik besprak met enkele catechisanten de vraag hoe lang Israel in de dagen van Jozua de Heere diende. Zolang als Jozua en de oudsten leefden. Ik

vertelde hen ook dat ik in verschillende gemeenten waar ik gestaan heb, hoorde van kinderen Gods uit het verleden die alom eerbied afdwongen. Als zo iemand door een straat kwam, waar kinderen speelden, werd het spel gestaakt. Niet uit angst, maar uit eerbied. Waar zijn die mensen gebleven? Kinderen en jonge mensen hebben ook nu nog eerbied voor datgene wat waar en echt is. Maar wij als ouderen roepen zo weinig respect op. Een catechisant vertelde me dat hij het zo ongeloofwaardig

vond als oude mensen vlot gaan doen om mee te kunnen komen en mee te doen met de trend van deze tijd. Ik vrees dat dat waar is. Ook in de kerk. Hoe is dat met u? Jong of oud? Elisa kwam door de straten van Sunem. Een vrouw zag hem dan gaan en zei tegen haar man: Ik heb gemerkt dat de man Gods heilig is. Dat hebben we ook nu nog steeds nodig. Heiligheid. Dat kan alleen vanuit Christus. Zo is Hij geweest. Moge Hij Zich ontfermen over Zijn Kerk.

P.Roos

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier (59)

“Daarbenevens, dat wij ook door die Geest onder elkander, als lidmaten van één lichaam, in waarachtige broederlijke liefde verbonden worden...”

Vorige keer schreef ik over wat ik noemde “het diepste geheimenis van het heilig Avondmaal.” De gemeenschap die Christus met de Zijnen oefent, dat is de kernbetekenis van het sacrament. Door Zijn borgtochtelijk lijden en sterven heeft de Heere Jezus de levendmakende Geest verworven, welke Geest in Hem als het Hoofd en in Zijn lidmaten als Zijn deelgenoten woont. De band die Christus met de Zijnen verbindt, is dus de Heilige Geest. Door het geloof dat de Heilige Geest werkt, hebben de Zijnen deel aan Hem, hun Zaligmaker, en tevens aan Zijn geestelijke schatten en gaven. Guido de Brès belijdt dienaangaande: *“Jezus Christus, ons toerekenende al Zijn verdiensten en zo veel heilige werken, die Hij voor ons en in onze plaats heeft gedaan, is onze rechtvaardigheid. En het geloof is een instrument, dat ons met Hem in de gemeenschap van al Zijn goederen houdt...”* [NGB, artikel 22]. In ons formulier lezen we soortgelijke woorden. Olevianus noemt als vrucht van Christus’ sterven dat de Zijnen *“door die Geest met Hem waarachtige gemeenschap zouden hebben, en al Zijn goederen, het eeu-*

wige leven, de gerechtigheid en de heerlijkheid deelachtig worden.” De Heere Christus heeft aan Zijn kerk het sacrament van de heilige Dis gegeven om deze gemeenschap ook te oefenen. Hij in hen en zij in Hem. Opdat zij vast zouden weten en door het geloof zouden betrouwen dat ze vanwege Zijn genade deel hebben aan Christus en aan alles wat Hij heeft en geeft. Van dat “alles” geeft het formulier maar enkele - overigens niet de minste - voorbeelden: *“het eeuwige leven, de gerechtigheid en de heerlijkheid.”*

Christus geeft de Zijnen deel aan wat van Hem is. Dat is die zalige ruil die Hem tot vloek en hun tot zegen, die Hem tot schande en hun tot zaligheid is. Alle dingen die zij nodig hebben voor lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid, in leven en in sterven - die zijn bij Hem voorhanden! Daar mogen Gods kinderen nu uit leven. Uit de verdiensten van een Ander. Van wat verworven is in een weg van lijden en sterven. En wat openbaar gekomen is in opstanding en hemelvaart. Hij schenkt het mild en overvloedig als de grote en milddadige Koning die zit aan de rechterhand van Zijn Vader. Het is vanaf Zijn troon en door de inwoning van Zijn Geest dat Hij de Zijnen van deze weldaad overtuigt. De tekens en zegels van het

sacrament getuigen ervan. Het is als zegt Hij tot hen: *“Al het Mijne is het uwe. Ik heb al het Mijne tot het uwe gemaakt. Daarom ben Ik arm geworden, hoewel ik rijk was. Opdat u door Mijn armoede rijk zou worden. Zie, Ik ben uw heil en al het Mijne is uw heil. Al Mijn schatten: Ik heb een eeuwige gerechtigheid verworven door Mijn lijden en zoendood. Die is nu voor u! Ik heb de gehele Wet volbracht. Dat geldt nu voor u. Ik heb een hart dat vol liefde klopt. Dat is voor u. Ik heb een lieflijke Naam, die is als een uitgestorte olie. Namelijk Mijn eigen Naam: Jezus, Zaligmaker van zondaren. Ik heb een lieve Vader in de hemel. Die is ook voor u. Hij heeft u lief met een eeuwige liefde. Ik heb een heerlijke erfenis in de hemelen. Die is voor u!”* [ds. J. van Sliedrecht].

Is het een wonder dat de apostel Paulus - verwonderd over zulk een rijkdom en dat voor zo’n armoedzaaier - het uitroept, met de gunning van Zijn beweldadigde hart: *“Doch mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al Uw nooddrift in heerlijkheid door Christus Jezus!”* [Fil. 4].

gemeenschap der heiligen

Maar er is meer. Want als er een levende band is tussen het Hoofd en de lidmaten, dan zal die er ook zijn tussen de lidmaten onderling. Het beeld van het lichaam is hier sprekend. Dat lichaam, van een mens bijvoorbeeld, vormt een

eenheid. Het hoofd is verbonden aan de rest van het lichaam. De functies van dat lichaam worden aangestuurd vanuit het hoofd, onmiskenbaar. De impulsen en prikkels die het lichaam brengen tot het functioneren, worden vanuit het hoofd 'getransporteerd' naar de diverse onderdelen van het lichaam: de armen en de benen, de handen en de voeten, etc. Daar zorgen de zenuwen voor.

Maar zo is er tegelijkertijd ook een samenspel tussen de verschillende delen van het lichaam, de ledematen bijvoorbeeld. Die zijn net zo goed aan elkaar verbonden en dienstbaar aan elkaar als dat ze aan het hoofd verbonden zijn. We kennen dat niet alleen uit onze eigen dagelijkse ervaring, maar ook de Bijbel spreekt er zo over. Bijvoorbeeld in 1 Korinthe 12.

Paulus zegt het op positieve wijze: *"Gelijk het lichaam één is en vele leden heeft en al de leden van dit ene lichaam vele zijnde, maar één lichaam zijn..."* [vers 12]. De apostel zegt het ook in negatieve vorm: *"Het oog kan niet zeggen tot de hand: ik heb u niet van node. En wederom het hoofd tot de voeten: ik heb u niet van node..."* [vers 21]. En zo is het nu ook in de verhouding van het Hoofd Christus tot Zijn leden en de verhouding van die leden onderling.

Er is een eenheid, een echte en hechte eenheid, vanuit het Hoofd tot de leden, maar niet minder tussen die leden zelf. Het kan niet anders. Het behoort tot het wezen van het Lichaam. En is de kerk des Heeren iets anders dan het Lichaam van Christus?!

"Gijlieden zijt het Lichaam van Christus en leden in het bijzonder" [vers 27]. En die

leden oefenen gemeenschap met hun Hoofd (trouwens Hij eerst met hen), maar ook die leden onderling. Dat noemen we de *gemeenschap der heiligen*.

Over dat laatste spreekt onze catechismus op een heldere en ontroerende manier in zondag 21. Wat daar wordt gezegd, sluit nauw aan bij de inhoud van ons avondmaalsformulier. Ook hier die dubbele gemeenschap. Hoor maar: *"eerstelijk"* en *"ten andere"*. *"Wat verstaat gij door de gemeenschap der heiligen? Eerstelijk, dat de gelovigen, allen en een iegelijk, als lidmaten aan de Heere Christus en aan al Zijn schatten en gaven gemeenschap hebben. Ten andere, dat elk zich moet schuldig weten, zijn gaven ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewillig en met vreugde aan te wenden."* [vraag en antwoord 55].

door die Geest

We lezen die ene zin uit ons formulier nog eens: *"Daarbenevens, dat wij ook door die Geest onder elkan- der, als lidmaten van één lichaam, in waarachtige broederlijke liefde verbonden worden..."* Twee dingen vallen op. Allereerst de praktische spits. In de praktijk moet het blijken, in de praktijk der godzaligheid van Gods kinderen. Waarachtige broederlijke liefde – die zal er (moeten) zijn. Het tweede dat opvalt is, dat de Bron van deze liefdesoefening nadrukkelijk wordt genoemd. Die Bron, of beter: die Bewerker van deze gemeenschap, Hij is niemand minder dan de Heilige Geest Zelf. Deze Heilige Geest die in Christus als in het Hoofd en in de Zijnen als Zijn lidmaten woont.

De belijdenis van de gemeenschap der heiligen is een gelóófsbelijdenis. Dat betekent dat ik geloof dat ze er is. Ik geloof dat de band des Geestes door de Heere Zelf is gelegd! En ook dat Hij niet alleen door Zijn Geest een levende band legt en in stand houdt tussen Christus en die van Christus zijn, maar dat diezelfde Geest tevens de lidmaten aan elkaar smeedt. Dat hoort er bij. Dat hoort er helemaal bij. Ik moet zelfs zeggen, op grond van de Heilige Schrift: als die laatste er niet is, dan is het eerste er ook niet. Zo nauw luistert het. Dat is scherp gezegd. Maar de Heere in Zijn Woord spreekt niet anders: *"Wij weten dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben. Die zijn broeder niet liefheeft, die blijft in de dood."* En nog een keer: *"Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Christus Zijn leven voor ons gesteld heeft. En wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen"* [1 Joh 3:14, 16]. Onderlinge verbondenheid, geestelijke gemeenschap tussen Gods kinderen – die moet er zijn! Nee, ik zeg het anders: die is er! Die is er tussen hen die deel hebben aan hetzelfde Hoofd. Door éénzelfde Geest. Deel hebben aan Hem doet noodzakelijk deel hebben aan elkaar. Het kan gewoonweg niet anders.

Welnu, als deze gemeenschap er- gens zichtbaar wordt, dan aan de tafel des Heeren. Daar zal het toch moeten zijn: de verbondenheid *"in waarachtige broederlijke liefde (...) als lidmaten van één Lichaam..."* Als een wonder!

J.M.J. Kieviet

*Hij schenkt
het mild en
overvloedig
als de grote
en milddadige
Koning die
zit aan de
rechterhand
van Zijn Vader.*

Vragenrubriek

Het zondvloedgebed.

Graag wil ik in een enkel artikel ingaan op het gebed dat gebeden wordt voorafgaande aan de bediening van de Heilige Doop aan een kind van de gemeente. Nadat het formulier langs een drietal lijnen

de hoofdsom van de leer van de Heilige Doop heeft weergegeven, volgt het gebed, wat wel het zogenaamde zondvloedgebed wordt genoemd. Maar voor het gebed komt de oproep tot gebed

in de volgende woorden: *"Opdat wij dan deze heilige ordening Gods, tot Zijn eer, tot onze troost en tot stichting der gemeente uitrichten mogen, zo laat ons Zijn heilige Naam aldus aanroepen"*.

*We zitten
onder het
gebed met de
ogen dicht,
maar het is
dan natuurlijk
niet de
bedoeling dat
we ook onze
oren sluiten.*

De Naam des Heeren zal worden aangeroepen; het is een inroepen van Zijn Naam over ons en onze kinderen; het is een vragen in ernst en geloof om Gods Zelfopenbaring.
Wij roepen Hem aan omdat de doop geen vinding van mensen is, maar een ordening Gods. Daarom spreken wij dan ook over *heilige* Doop. Wij roepen Hem aan omdat wij gaarne willen dat de belovende God nu ook de vervullende God zou mogen zijn. Het gaat immers om de vervulling van Gods belofte.
Er worden dan drie motieven genoemd om de Heere aan te roepen; het eerste motief is Gods eer. Als Gods ordeningen worden gehoorzaamd in geloof en in liefde, wordt Gods Naam daardoor ge-eerd. Als de belofte wordt vervuld zal dat strekken tot de eer van Gods Naam. Het tweede motief is dat we zelf mogen worden getroost.
De Heilige Doop wijst ons als het zichtbaar evangelie immers een weg in de realiteit van onze verlorenheid, waarin ook onze kinderen van nature verkeren? We kunnen in Gods Rijk niet komen tenzij wij van nieuws geboren worden. Dat de wedergeboorte mogelijk is blijkt dan ook duidelijk uit het evangelie, het zichtbare evangelie. Maar ook wordt gevraagd of de bediening van de Heilige Doop tot stichting van de gemeente mag zijn. We bidden dan om de toepassing van het zichtbaar evangelie in onze harten, om een verstaan van de rijkdommen in de Doop afgebeeld. Maar ook opdat zij die gedoopt zijn voor het eerst of opnieuw de rijkdommen van de evangelieprediking mogen omhelzen en ook dit sacrament temidden van de strijd des geloofs mag dienen tot sterking van dat zo dikwijls aangevochten geloof.
Laten we deze dingen op ons in laten werken. We zitten onder het gebed met de ogen dicht, maar het is dan natuurlijk niet de bedoeling dat we ook onze oren sluiten. Het grote gebed en ook een dergelijk gebed bij de bediening van de Heilige Doop of bij de bediening van het Heilig Avond-

maal, wordt vaak gezien als een gebed van de dominee. Maar het is het gebed van de gemeente. De gemeente roept de Naam des Heeren aan. De gemeente bidt voor het gedoopte kind. De gemeente bidt of zij gesticht mag worden. Wie als een toeschouwer in de kerk zit heeft nog niet veel van het gemeente-zijn begrepen.
En dan het gebed zelf. In het gebed worden twee aangrijpende gebeurtenissen uit het Oude Testament genoemd, namelijk de zondvloed en de doortocht door de Rode zee. In 1 Petrus 3 spreekt de apostel van de ark, waarin “weinig zielen” behouden werden. Zoals Noach behouden werd in de ark en ontkwam aan Gods rechtvaardig oordeel over de wereld, zo worden ook wij door de doop, dat wil zeggen door de vervulling van de doopbeloften, behouden! Buiten de ark kwam alles om! En “Farao met al zijn volk” verdronk in de Rode zee, terwijl Israel er “droogvoets doorgeleid werd”. Zoals alles buiten de ark en allen die van Farao waren in het water verdronken, zo beeldt het doopwater ook de dood van al het onze uit. De Heilige Doop wijst op het werk en de Persoon van Christus. We worden met Christus begraven door de doop in de dood, maar in Christus staan we op in een nieuw leven, zoals de apostel Paulus spreekt in Kolossensen 2 vers 12. Dat dit metterdaad zal mogen gebeuren, dat het noodzakelijke in ons leven plaats vindt van in Christus, de ark des behouds te mogen zijn, *dat* is nu de bede, *daar* wordt nu om gevraagd. Ook het te dopen kind is van nature het oordeel waardig. Maar het gebed is dat het aan de zee van Gods toorn mag ontkomen en “droogvoets” de veilige kust zal mogen bereiken.
Niet door de bediening van de Heilige Doop, maar door de vervulling van de doopbeloften word ik gered. Om al hetgeen God belooft komen we in het gebed van de gemeente tot de Heere, met de eerbiedige bede dat Gods Woord zal mogen worden vervuld. God wil om het heil gebeden zijn. Het gebed maakt ons dus duidelijk dat onze kinderen niet

behouden zijn, maar wel dat ze behouden kunnen worden. En waarom? Uit Gods vrije genade, waarop de Heilige Doop wijst. Het zondvloedgebed is een gebed om genade, een gebed om de Heilige Geest, Die ons in Christus inlijft in de weg van wedergeboorte en geloof. Want wat voorwerpelijk in de Heilige Doop gepredikt wordt, moet onderwerpelijk toegepast worden.
De volgende keer meer over dit gebed. Laat het echter nu vast duidelijk mogen zijn, dat dit *gemeentelijk* gebed nu ook het *ouderlijk* gebed moet zijn en ook het *persoonlijk* gebed moet worden. Maar het is al een aangrijpende en ontroerende gedachte als ik mij bedenk dat dit gebed ook voor mij is gebeden, toen ik onwetend van mijn armoede buiten God en de rijke beloften Gods in de armen van mijn ouders lag. Ja, is dit gebed geen rijke troost in bange aanvechting en bestrijding?
Dit gebed is immers een ingaan op hetgeen door de Heere beloofd is? Laat een belovend God ons gaan-de maken om te bidden. Te bidden voor ons kind, dat zo fijn met ons mee gaat naar de kerk, maar ook voor ons kind dat de wijde wereld is ingegaan. Een belovend God, zou Die ook niet een vervullend God willen zijn?
De binnenprater zegt wellicht: ja maar, ik ben het zo onwaardig, je hebt het niet verdiend. Welnu, dat is waar. Maar ik was het al onwaardig aan moeders borst. En toen kwam Hij al en werd het doopwater op mijn voorhoofdje gesprenkeld en mijn naam genoemd: Ik doop u in de Naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes. Om klein van te worden!

K. Hoefnagel

Theodorus van der Groe.

De bekering (10)

De Heere is zeer lankmoedig. Mozes riep uit in Exodus 34:6 'HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig; lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid.' David zingt hiervan in Psalm 145:8 'Genadig en barmhartig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid.'

Lankmoedigheid

We citeren Van der Groe: "O, die handelwijze van God de Heere met het zo diep gevallen snode, verdoemelijke en rampzalige mensdom, vertoont ons aan alle kanten het aanbiddelijke van Zijn oneindige genade, goedertierenheid, lankmoedigheid en barmhartigheid! Immers, de grote en oneindig zalige en heerlijke God, Die niet nodig heeft van mensenhanden gediend te worden, als iets behoevende, komt hier de goddeloze en gruwelijkste zondaar, van welke Hij zoveel smaadheid en oneer ontvangen heeft, en die Hij onder Zijn rechtvaardige toorn en vloek voor eeuwig had kunnen en mogen verpletteren, als zijnde dit een volkomen verdiend vonnis, - het eerst tot vriendschap, verzoening en tot wederkering aanzoeken, en hem de eeuwige zaligheid, het leven en de vrede aanbieden, en niettegenstaande die gruwelijke zondaar deze aangeboden goedertierenheid des Heeren versmaadt en blijft versmaden, en zijn snode ongerechtigheden op de moedwilligste wijze ophoopt, en zijn zonden nog dagelijks vermeerdert, zo blijft nochtans de Allerhoogste God van Zijn zijde, bij die snode en gruwelijke zondaar aanhouden, en laat niet af, hem de vrede en de zaligheid aan te bieden, en hem op allerhande wijze tot bekering

te roepen en te nodigen, - totdat Hij eindelijk, door des zondaars volstreckte onbuigzaamheid, ongehoorzaamheid en moedwillige verstoktheid, als gedwongen wordt, van die snode en hardnekkige zondaar af te laten, en hem aan het eeuwig verderf over te geven, zeggende (Psalm 81:12, 13): 'maar Mijn volk heeft Mijn stem niet gehoord, en Israël heeft Mijner niet gewild. Dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelden in hun raadslagen. Och! dat Mijn volk naar Mij gehoord had, dat Israël in Mijn wegen gewandeld had!' Wat kan er groter en heerlijker blijken zijn, toehoorders, van Gods oneindige goedertierenheid, lankmoedigheid, barmhartigheid en genade, als zodanig een handelwijze des Heeren, met de snoodste en meest goddeloze zondaren?"

Verdorvenheid

In Jeremia 3:7 gaat het over het tienstammenrijk. Dat blijkt uit vers 6. Daar is sprake van de afgekeerde Israël. Niettegenstaande de zonden van Israël bleef de Heere oproepen tot bekering. Israël ging heen op alle hoge berg en tot onder alle groene boom en hoereerde aldaar. Het tienstammenrijk verliet de dienst van de ware God. Jerobeam had tegen Gods wet in gouden kalveren gemaakt. Maar het volk werd niet direct aan het verderf overgegeven. Het volk ondervond de lankmoedigheid en verdraagzaamheid des Heeren. We lezen Gods Woord 'En Ik zeide, nadat zij zulks alles gedaan had: Bekeert u tot Mij.' Wat een onuitsprekelijke lankmoedigheid. Door middel van profeten riep de Heere op tot bekering. De oproep

klonk de afgodendienst te verlaten en de Heere te dienen. Hieruit blijkt dat de Heere geen lust heeft in de dood van de goddeloze en zondaar, maar daarin dat hij zich bekere van zijn weg en leve. De duivel probeert harde gedachten over de Heere in de ziel in te brengen. Maar de Heere toont het tegendeel. "En dat Hij een God is Die wacht en gereed staat om aan de allersnoodste en gruwelijkste zondaars, als zij zich in waarheid en met hun ganse hart tot Hem bekeren, alle genade en goedertierenheid wil bewijzen, en hen vergeving van al hun zonden en de eeuwige zaligheid om niet wil schenken." Maar Israël bekeerde zich niet: 'maar zij bekeerde zich niet.' Het volk wilde geen afstand doen van de zonde, het wilde niet terugkeren tot de Heere. Het volk weigerde zich te bekeren. Het volk ging voort in gruwelen en goddeloosheden. We citeren: "Hoe klaar blijkt uit dezelve ook wederom deze waarheid, die ons het ganse Woord Gods door zo overvloedig geleerd, en nochtans maar van zeer weinigen in waarheid geloofd wordt. Dat namelijk God de Heere van Zijn kant geen lust heeft in de dood van de stervende zondaar, maar dat Hij integendeel wil, dat de zondaars zullen leven, en daarom onbegrijpelijk verdraagzaam, lankmoedig en barmhartig is over hen en alle middelen tot hun bekering en behoudenis in het werk stelt, doch dat de schuld en de boosheid is bij de zondaren, dat deze tot God de Heere niet willen wederkeren, de zonden niet willen verlaten en zich daarom op de snoodste en hardnekkigste wijze tegen God en tegen al Zijn nodigheden, roepingen, vermaningen en bestraffingen tot den einde te

Maar ondanks die werkelijkheid blijft de Heere oproepen tot bekering.

blijven aankanten.” De gevallen mens kan en wil zich niet tot God bekeren. De gevallen mens dient de afgoden: de zonde, de satan, de wereld en zichzelf. Maar ondanks die werkelijkheid blijft de Heere oproepen tot bekering. Van der Groe moest het zeggen van de meeste van zijn hoorders: ‘en zij bekeerden zich niet.’ “Daar moet van deze plaats getuigd en openlijk beleden worden, dat bij zeer verre de grootste hoop der mensen, de allermiste rechte aandoening, ernst en beweging tot bekering niet wordt gevonden, maar dat de zorgeloosheid, verstoktheid, onbekeerlijkheid en de tegenstand tegen God en Zijn waarheid eer toe- als afneemt.”

Tekort

Van der Groe is overtuigd van zijn eigen tekort in het waarschuwen en vermanen. Hij schrijft: “Och, mensen, als de Heere mij het gewicht van mijn bediening, en van de behoudenis van onsterfelijke zielen mij toevertrouwd, maar enigszins op het hart belijft te drukken, dan moet ik openlijk voor God en voor de mensen belijden, dat, al deed ik dagelijks geen andere zonden, als het weinig getrouw en ernstig waarnemen van mijn dienst onder ulieden – ik daarmee alleen de eeuwige verdoemenis duizendmalen rechtvaardig kom te verdienen, - en dat niets als alleen het bloed van Christus, door mij, door de genade en kracht van de Heilige Geest, in een waar geloof aangenomen en omhelsd, er mij voor eeuwig van kan bevrijden. Wanneer ik maar een weinig recht beschouwen mag, hoezeer ik in mijn dienst en plicht voor de Heere dagelijks te kort kom en in gebreke blijf, dan moet ik uitroepen: ‘Ga toch niet in het gericht met uw knecht, o Heere!’ Ik moet het openlijk voor God en voor u allen belijden, toehoorders, dat het zo is: maar ik wens dat de Heere mij toch genade wil geven, om mij van deze mijn zonde en plichtverzuim ook nog dagelijks meer en meer tot hem te bekeren. Ziet, aandachtigen, zover is het er vandaan, dat ik, zwakke en ellendige, al te zeer voor ulieder

zaligheid en bekering tot God zou ijveren, en daar al te zeer en te ernstig op zou aandringen, - dat ik integendeel moet uitroepen: Och! Mocht ik beide, mijn ellendige ziel en mijn zwak lichaam, dat dagelijks sterft, maar geheel in mijn dienst aan de Heere opofferen, en dat door Zijn kracht en gedurig- bewerkende genade! Och, mocht de ijver van Gods huis mij maar geheel verteren, en mocht ik die korte tijd, die mij in het vlees te leven nog overig is, ganselijk doorbrengen naar de wil Gods, en voor Hem, - opdat, als de afbreking van mijn tabernakel aanstaande is, ik door de genade van mijn lieve en getrouwe Heere en Zaligmaker Jezus Christus,

als een getrouw dienaar van Hem (die Hij Zelf getrouw heeft willen maken) moge ingaan in de eeuwige vreugde mijns Heeren, en op mijn sterfbed eerlang juichen, in navolging van die grote apostel, die nu al zo lange tijd in de eeuwige heerlijkheid is: ‘ik heb de goede strijd gestreden, ik heb het geloof behouden, voorts is mij weggelegd de kroon die de rechtvaardige Rechter mij in die dag geven zal, en niet alleen mij, maar allen die Zijn verschijning hebben liefgehad.”

A. van Heteren

“EEN ROEP UIT MALAWI” help de allerarmsten!!!

Timotheos Foundation in Malawi is een diaconaal project dat uitgaat van leden van de Reformed Presbyterian Church. Deze Stichting Werkcomité Malawi ondersteunt een aantal projecten in Malawi.

Adopteer een student € 20,- p/maand

Adopteer een weeskind € 12,⁵⁰ p/maand

Meld u aan als donateur, schenk een gift op banknummer 1614.85.502
t.n.v. Stichting Werkcomité 'Malawi'

Timotheos

Secretariaat:

Venneland 3, 7951 HC Staphorst
0522-461524

Timotheos investeert in:

- **Onderwijs**
- **Wezenzorg**
- **Zorg voor voeding en gezondheid**
- **Evangelisatie**

Comité van aanbeveling: mevr. S.M. Aleman-van Herpen, Elspeet | ds. A.T. van Andel, Montfoort | prof. dr. A. Baars, Woudenberg | ds. J. van Belzen, Urk | dr. R. Bisschop, Veenendaal | ds. J.G. Blom, Loon op Zand | ds. J. den Boer, Urk | ds. A.J. Britstra, Doornspijk | drs. T. Dorresteyn, huisarts te Ederveen | dr. W. Fieret, Woudenberg | prof. dr. W.J. op 't Hof, Urk | ds. A.C. Uitslag, Urk | ds. A. Vlietstra, Katwijk aan Zee | mr. L. Vogelaar, Elspeet

In verband met het naderende aftreden van de huidige archivariissen in 2013 zijn deputaten kerkelijke archieven van de Christelijke Gereformeerde Kerken op zoek naar een

Archivaris (m/v)

die het beheer van het archief van de generale synode en van de synodale deputaatschappen en commissies op zich wil nemen. De beoogde kandidaat zal voor benoeming worden voorgedragen aan de synode van 2013 en bij gunstig verloop deel uitmaken van het deputaatschap kerkelijke archieven.

Taakomschrijving:

- Het schonen, bewerken en inventariseren van archiefmateriaal teneinde dit te kunnen overdragen aan de landelijke archiefbewaarplaats;
- Het adviseren van archivariissen van de kerkelijke vergaderingen en/of de plaatselijke kerken;
- Het verzorgen van regionale toerustingsbijeenkomsten in samenwerking met de archivariissen van de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt.

Voor deze functie vragen wij:

- lidmaatschap van een van de Christelijke Gereformeerde Kerken
- een relevante (archief-)opleiding
- enige kennis van de archiefwetgeving
- ervaring met het (digitaal) inventariseren van archieven

Voor deze onbezoldigde functie is een onkostenvergoeding beschikbaar. Heeft de recente kerkgeschiedenis uw interesse en wilt u een zinvolle bijdrage leveren aan de overzichtelijkheid en toegankelijkheid van het landelijk kerkelijk archief, meldt u zich dan aan bij de secretaris van het deputaatschap: drs. Christa Boerke, Ratelaar 61, 7322 GM Apeldoorn, C.T.Boerke@hetnet.nl of 055 366 67 68. Voor inhoudelijke vragen kunt u ook contact opnemen met de archivariissen: F. van der Hart, f.v.d.hart@kpnplanet.nl of 0180 520651 en mr. C.J. van Heel, caspar.van.heel@solcon.nl of 038 444 10 70

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting
Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

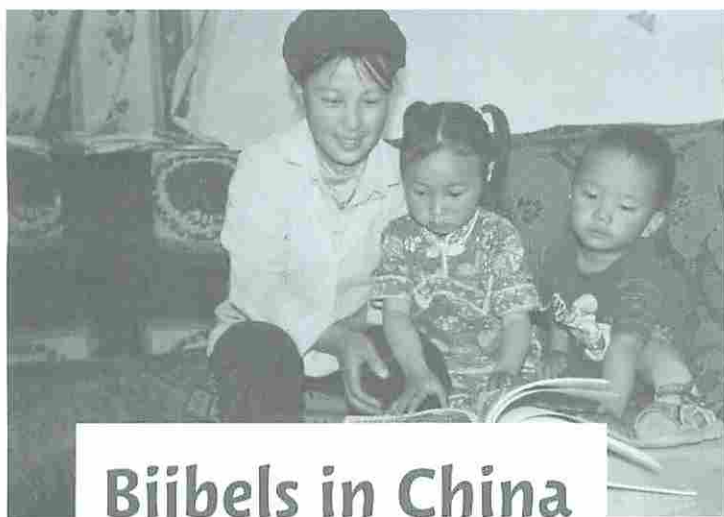
ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van
"Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10,
8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,
2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
ING 70.43.50 t.n.v. Stichting
Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 13,50 per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 12 dollar per jaar.
Advertenties € 0,36 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Bijbels in China Broodnodig

Kinderbijbels. Bijbels in de talen van etnische minderheden.
Met nadruk vragen de bewoners van de bergdorpen erom.

**Steunt u het werk van Bonisa financieel, zodat
Bijbels en kinderbijbels uitgedeeld kunnen worden?**

- Vraag vrijblijvend ons kwartaalblad aan.
- Neem contact met ons op voor een presentatie over de zendingsprojecten in China

Help mee en betaal een Bijbel voor Chinezen

Hoe kunt u helpen?

Voor € 10,-
geeft u 2 Chinese
kinderbijbels

Voor € 25,-
ondersteunt u een
evangelist om de Bijbel
uit te leggen

Voor € 17,50
geeft u 5 Bijbels in talen
van etnische minderheden

Voor € 50,-
bouwt u mee aan een kerk
voor de Lisu bevolking
in GaShiLi

Postbank 31.555.32 o.v.v. Bijbels / kinderbijbels
Grachtweg 20, 2161 HN Lisse
www.bonisa.nl | 0252 - 41 82 69

Bonisa
Z E N D I N G

Liefde voor Israël

als primaire drijfveer

De stichting bevordert door haar werk de evangelieverkondiging onder de Joden.

Voor meer informatie over ons werk, lezingen en donaties, ga naar onze website: www.messiasbelijdendejoden.nl of neem contact op met ds. G. Bouw, tel.: 0172 - 47 00 40, e-mail: g.bouw@solcon.nl.

Een gift overmaken kan op 37 78 53 496.

Postbus 22 - 3860 AA Nijkerk

Stichting Messias
belijdende
Joden

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Sumatrastraat 11 - 2405 EM Alphen aan den Rijn (0172) 233338
info@vanstaverenbegrafenisverzorging.nl
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

Een economisch welvarend China?

Ja zeker, maar... voorgangers hebben het erg moeilijk!

Maakt u hun studie mogelijk?

Stichting China
Veenendaal

Stort uw bijdrage op

rekening 32 06 66
t.n.v. Stichting China
Postbus 1150
3900 BD Veenendaal

Aanbiedingen

Bijbels in Statenvertaling

Een aantal van onze
kanttekeningenbijbels
is in prijs verlaagd!

Kanttekeningenbijbel zonder Psalmen en formulieren, dundrukeditie (22 grs.)

KTb30	zwart kunstleer, kleursnee	€ 45,-
KTb31	zwart bonded leather (leren toplaag), goudsnee	van € 75,- voor € 50,-
KTb33	idem, met rits	van € 105,- voor € 70,-
KTb35	zwart leer, goudsnee	van € 125,- voor € 75,-

Kanttekeningenbijbel met Psalmen en formulieren, dundrukeditie (22 grs.)

KTb40	zwart kunstleer, kleursnee	€ 60,-
KTb41	zwart bonded leather (leren toplaag), goudsnee	€ 95,-
KTb45	idem, met rits	€ 145,-
KTb47	zwart leer, goudsnee	€ 175,-
KTb5L	met soepele, lederen band, bruin of zwart (32 grs.)	van € 150,- voor € 85,-
KTb5LIN	idem, met index	van € 175,- voor € 100,-

Nieuw!

BK57
Jef, deel 11

6,25

Nieuw!

BK56

Nijverheidstraat 21, 4143 HN Leerdam • Postbus 168, 4140 AD Leerdam
Telefoon (0345) 61 01 55 • info@gereformeerdebijbelstichting.nl • www.gbs.nl
Giro 1.355.824 t.n.v. penningmeester GBS te Leerdam

gereformeerde
BIJBELSTICHTING